

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

СЪВЕТ

Брюксел, 11 октомври 2023 г.
(OR. en)

2021/0406(COD)

PE-CONS 34/23

POLCOM 124
COMER 78
IA 151
CODEC 1136

ЗАКОНОДАТЕЛНИ АКТОВЕ И ДРУГИ ПРАВНИ ИНСТРУМЕНТИ

Относно: РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА относно
защитата на Съюза и неговите държави членки от икономическа
принуда от страна на трети държави

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2023/...
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от ...

относно защитата на Съюза и неговите държави членки
от икономическа принуда от страна на трети държави

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 207, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура¹,

¹ Позиция на Европейския парламент от 3 октомври 2023 г. (все още непубликувана в *Официален вестник на Европейския съюз*) и решение на Съвета от ...

като имат предвид, че:

- (1) Съгласно член 3, параграф 5 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) в отношенията си с останалата част от света Съюзът отстоява и утвърждава своите ценности и интереси и допринася за защитата на своите граждани, и трябва да допринася, наред с другото, за солидарността и взаимното уважение между народите, както и за стриктното спазване и развитието на международното право, включително зачитането на принципите на Устава на Организацията на обединените нации („Устава на ООН“).
- (2) Съгласно член 21, параграф 1, първа алинея от ДЕС дейността на Съюза на международната сцена се ръководи от принципи като принципите на правовата държава, равенството и солидарността и зачитането на принципите на Устава на ООН и на международното право. Съгласно член 21, параграф 1, втора алинея от ДЕС Съюзът трябва също така да насърчава намирането на решения на общите проблеми на многостранна основа.
- (3) Съгласно членове 1 и 2 от Устава на ООН една от целите на Организацията на обединените нации е да се развиват приятелски отношения между нациите в съответствие, наред с другото, с принципа на суверенното равенство.
- (4) Член 21, параграф 2 от ДЕС изисква от Съюза да определя и провежда общи политики и действия и да допринася за осигуряването на висока степен на сътрудничество във всички области на международните отношения с цел, наред с другото, опазване на своите ценности и основни интереси, независимост и цялост, утвърждаване и укрепване на правовата държава и на принципите на международното право.

- (5) В Декларацията относно принципите на международното право, свързани с приятелските отношения и сътрудничеството между държавите в съответствие с Устава на ООН, приета от Общото събрание на ООН на 24 октомври 1970 г., се заявява, че международните отношения трябва да се провеждат в съответствие с принципите на суверенно равенство и ненамеса. В същата декларация се посочва също така, в съответствие с принципа относно задължението за ненамеса по въпроси, които попадат в националната компетентност на дадена държава, че никоя държава не може да използва или да насърчава използването на икономически, политически или друг вид мерки на принуда спрямо друга държава, за да я накара да подчини упражняването на своите суверенни права и да получи от нея каквито и да било преимущества, което е отражение на международното обичайно право и следователно е с обвързващ характер в отношенията между трети държави, от една страна, и Съюза и неговите държави членки, от друга. Освен това правилата на международното обичайно право относно отговорността на държавата за действия, които са неправомерни действия от международен характер, са отразени в разпоредбите на Комисията на ООН по международно право относно отговорността на държавите за действия, които са неправомерни действия от международен характер (International Law Commission's Articles on the Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts) (ARSIWA), приети от Комисията на ООН по международно право на нейното 53-то заседание, през 2001 г., и които бяха взети под внимание от Общото събрание на ООН в Резолюция 56/83. Тези правила са задължителни в отношенията между трети държави, от една страна, и Съюза и неговите държави членки, от друга.
- (6) Съвременната взаимосвързана световна икономика увеличава риска от икономическа принуда, тъй като предоставя на държавите засилени средства за такава принуда, включително хибридни средства. Желателно е Съюзът да допринася за създаването, разработването и изясняването на международни рамки за предотвратяване и премахване на ситуациите на икономическа принуда.

- (7) Въпреки че винаги действа в рамките на международното право, от съществено значение е Съюзът да разполага с подходящ инструмент за възпиране и противодействие на икономическата принуда от страна на трети държави, за да защитава своите права и интереси, както и тези на своите държави членки. Това важи с особена сила в случаите, когато трети държави възпрепятстват законния суверенен избор на Съюза или на държава членка чрез прилагане или заплахата от прилагане на мерки, които засягат търговията или инвестициите с цел да предотвратят или постигнат отмяна, изменение или приемане на конкретен акт от Съюза или от държава членка, включително изразяване на позиция от страна на институция, орган, служба или агенция на Съюза или на държава членка. Такива мерки, засягащи търговията или инвестициите, включват не само действия, предприети на територията на съответната трета държава и имащи последици на нейна територия, но и действия, предприети от третата държава, включително чрез субекти, контролирани или управлявани от третата държава и присъстващи в Съюза, които нанасят вреда на икономическите дейности в Съюза. Терминът „трета държава“ следва да се разбира като включващ не само трета държава, но и отделна митническа територия или друг обект на международното право, тъй като тези субекти са способни също да оказват икономическа принуда. Използването на този термин и прилагането на настоящия регламент нямат отражение върху суверенитета. Освен това настоящият регламент следва да се прилага в съответствие с позицията на Съюза относно съответната трета държава.

- (8) Настоящият регламент има за цел да гарантира ефективен, ефикасен и бърз отговор на Съюза на икономическата принуда. По-специално той има за цел възпиране на икономическата принуда върху Съюза или държава членка и да позволи на Съюза като крайна мярка да противодейства на икономическа принуда чрез ответни мерки на Съюза. Настоящият регламент не засяга съществуващи инструменти на Съюза и сключени от Съюза международни споразумения, нито действията, които са предприети в съответствие с тях и с международното право, в областта на общата търговска политика и на други политики на Съюза.
- (9) Икономическата принуда от страна на трети държави може да е насочена към действия в областта на външната политика на Съюза или на държава членка, а установяването на наличието на икономическа принуда и реакцията на такава принуда могат да имат значими последици за отношенията с трети държави. Необходимо е да се осигури последователна реакция в конкретни, но свързани области на политиката. Настоящият регламент не засяга възможно действие на Съюза съобразно специалните разпоредби в дял V, глава 2 на ДЕС, което следва да бъде надлежно вземано предвид, когато се обмисля реакция на икономическа принуда от страна на трета държава.

- (10) Икономическата принуда върху държава членка от страна на трета държава засяга вътрешния пазар на Съюза и Съюза като цяло. Чрез самостоятелни действия държавите членки не могат да противодействат на икономическата принуда от страна на трети държави с помощта на мерки, които попадат в сферата на общата търговска политика. Като се има предвид изключителната компетентност, предоставена на Съюза по силата на член 207 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), единствено Съюзът може да предприема действия. Освен това, възможно е държавите членки, като отделни участници съгласно международното право, да нямат право да противодействат на икономическа принуда върху Съюза от страна на трети държави. Следователно е необходимо средствата за ефективно постигане на тези цели да бъдат създадени на равнището на Съюза. Настоящият регламент не засяга разделението на правомощията между Съюза и неговите държави членки.

- (11) В съответствие с принципа на пропорционалност, за създаването на ефективна и всеобхватна рамка за действие на Съюза срещу икономическата принуда е необходимо и целесъобразно да се установят правила относно разглеждането, определянето и противодействието на икономическа принуда от страна на трети държави. Ответните мерки на Съюза следва да бъдат предшествани от разглеждане на фактите, от установяване на наличието на икономическа принуда и когато е възможно и при условие че третата държава също се ангажира добросъвестно, от усилия за намиране на решение в сътрудничество със съответната трета държава. Всички наложени от Съюза мерки следва да бъдат пропорционални и да не надвишават вредата за Съюза. Критериите за избор и разработване на ответните мерки на Съюза следва да отчитат по-специално ефективността на ответните мерки на Съюза за стимулиране на прекратяването на икономическата принуда, и когато е отправено искане, поправянето на вредата за Съюза, както и необходимостта от избягване или свеждане до минимум на страничните ефекти, непропорционалната административна сложност и тежест и разходите, наложени по-специално на икономическите оператори от Съюза, както и интереса на Съюза. Поради това настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на поставените цели в съответствие с член 5, параграф 4 от ДЕС.
- (12) Всяко действие, предприето от Съюза въз основа на настоящия регламент, следва да е съвместимо с международното право, включително международното обичайно право. Сред международните споразумения, сключени от Съюза и държавите членки, Споразумението за създаване на Световната търговска организация (СТО) е крайъгълният камък на основаната на правила многостранна търговска система. Поради това е важно Съюзът да продължи да подкрепя тази система, в основата на която стои СТО, и да използва нейния механизъм за уреждане на спорове, когато това е целесъобразно.

- (13) Международното обичайно право, както е отразено в член 22 и членове 49 — 53 от ARSIWA, допуска, при определени условия, като пропорционалност и предварително уведомление, налагането на ответни мерки, а именно мерки, които в противен случай биха били в противоречие с международните задължения на увредената страна по отношение на държавата, отговорна за нарушение на международното право, и които имат за цел преустановяване на нарушението или поправяне на вредите от него. Съответно ответните мерки на Съюза биха могли да се състоят, когато е необходимо, не само от мерки, които са съвместими с международните задължения на Съюза, но и от неизпълнение на международни задължения спрямо съответната трета държава, доколкото икономическата принуда от страна на третата държава съставлява неправомерно действие от международен характер. Съгласно международното право, в съответствие с принципа на пропорционалност, ответните мерки трябва да са съизмерими с понесената вреда, като се вземе предвид сериозността на неправомерното действие от международен характер и въпросните права. В това отношение съгласно международното право вредата за Съюза или за държава членка включва и вреда за икономическите оператори от Съюза.

- (14) Когато икономическата принуда съставлява неправомерно действие от международен характер, Съюзът следва, по целесъобразност, в допълнение към прекратяването на икономическата принуда, да изисква от съответната трета държава да поправи всяка вреда за Съюза, в съответствие с член 31 и членове 34 — 39 от ARSIWA. В случай че Съюзът получи компенсация за вредата върху операторите от Съюза Съюзът може, когато е целесъобразно и доколкото е възможно, да разгледа възможността за прехвърляне на компенсацията на операторите от Съюза, които са претърпели загуби вследствие на икономическата принуда.

- (15) Принудата е забранена и следователно е неправомерно действие съгласно международното право, когато дадена държава прилага мерки като търговски или инвестиционни ограничения, за да получи от друга държава действие или въздържане от действие, което тази държава не е задължена да извърши съгласно международното право и което попада в нейния суверенитет, и когато принудата достигне определен качествен или количествен праг в зависимост както от преследваните цели, така и от използваните средства. Комисията и Съветът следва да вземат под внимание качествени и количествени критерии, които спомагат да се определи дали третата държава се намесва в законния суверенен избор на Съюза или на държава членка и дали действията ѝ представляват икономическа принуда, която изисква отговор от страна на Съюза. Тези критерии следва да включват елементи, които характеризират, както количествено, така и качествено, и по-конкретно формата, въздействието и целите на мерките, които прилага третата държава. Прилагането на тези критерии ще гарантира, че само икономическа принуда с достатъчно сериозно въздействие или, когато икономическата принуда е във формата на заплаха, че само правдоподобна заплаха попада в обхвата на настоящия регламент. Освен това Комисията и Съветът следва внимателно да разгледат дали третата държава преследва законна кауза, тъй като нейната цел е да защитава международно признат интерес, като, наред с другото, поддържането на международния мир и сигурност, защитата на правата на човека, опазването на околната среда или борбата с изменението на климата.

- (16) Съгласно международното обичайно право действията на трети държави включват всички форми на действие или бездействие, включително заплахи, които могат да бъдат вменени на държавата съгласно обичайното международно право. Член 2, буква а) и членове 4 — 11 от ARSIWA потвърждават, че международното обичайно право определя като акт на държава по-специално: действията на всеки държавен орган, лице или образувание, което не е държавен орган, но е оправомощено от правото на тази държава да упражнява елементи на държавна власт; действията на орган, предоставен на разположение на държава от друга държава; действията на лице или група лица, които действат по указание или под ръководството или контрола на тази държава при извършването на действията; действията на лице или група лица, които упражняват елементи на държавна власт при отсъствие или бездействие от страна на официалните органи и при обстоятелства, изискващи упражняването на тези елементи на държавна власт; както и действията, които държавата признава и приема като свои.
- (17) Комисията следва да разгледа въпроса дали дадена мярка на трета държава съставлява икономическа принуда. Комисията извършва това въз основа на информация от надежден източник, включително от физически и юридически лица, от Европейския парламент, от държава членка или от синдикални организации. За да се определи дали трета държава прилага или заплашва да приложи мерки, засягащи търговията или инвестициите, които съставляват икономическа принуда, оценката на Комисията и на Съвета следва да се основава на факти.

- (18) За да се гарантират еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент и с оглед на уникалния характер на икономическата принуда, засягаща търговията и инвестициите, на Съвета следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за установяването на наличието на икономическа принуда и дали е целесъобразно да се изиска поправяне на вредата за Съюза. Предоставянето на изпълнителни правомощия на Съвета е ограничено до и насочено към справяне с обстоятелствата, произтичащи от икономическата принуда, и не трябва да се счита за прецедент.

- (19) След разглеждането на въпроса от Комисията, когато Комисията стигне до заключението, че мярката на трета държава е икономическа принуда, тя следва да представи на Съвета предложение за акт за изпълнение, с който се определя, че мярката на трета държава отговаря на условията за наличие на икономическа принуда. В това предложение Комисията следва да включи ориентировъчен срок, в който Комисията да оцени дали са изпълнени условията за приемане на ответни мерки на Съюза. Когато е целесъобразно, Комисията следва също така да представи предложение за акт за изпълнение на Съвета, с който се определя, че Съюзът изисква от третата държава да поправи вредата за Съюза. Освен това икономическата принуда може да окаже въздействие върху Съюза или която и да е държава членка и по този начин да създаде необходимост от бързи действия съгласно настоящия регламент и в съответствие с принципите на Съюза на солидарност между държавите членки и на лоялно сътрудничество. В резултат на това Съветът следва да действа без забавяне и да положи всички необходими усилия за да приеме решение в срок до 8 седмици от представянето на предложението от Комисията. При упражняването на изпълнителните си правомощия Съветът следва да действа в съответствие с условията за наличие на икономическа принуда и критериите за определяне дали е целесъобразно да се поиска третата държава да поправи вредата за Съюза.

- (20) С цел да се осигури прекратяването на икономическата принуда, и при поискване — поправянето на вредата за Съюза, Съюзът следва да се стреми към справедливо уреждане на въпроса на ранен етап. Съответно Комисията следва да предостави подходяща възможност за консултации със съответната трета държава, и ако тази трета държава е готова да започне добросъвестни консултации — да започне без забавяне диалог с нея. В хода на тези консултации Комисията следва да се стреми да проучва средства като преки преговори, разглеждане на въпроса в рамките на международно арбитражно производство или медиация, помирение или взаимни отстъпки чрез трета страна, без да се засяга разделението на компетентността между Съюза и държавите членки. По-специално когато третата държава спре икономическата принуда и се съгласи въпросът да бъде разгледан в рамките на международно арбитражно производство, следва да бъде сключено международно споразумение с третата държава, според случая. Международното споразумение може да бъде сключено от Съюза, в съответствие с член 218 от ДФЕС, или от съответната държава членка.
- (21) Съюзът подкрепя и си сътрудничи с трети държави, засегнати от същата или подобна икономическа принуда, или с други заинтересовани трети държави. Съюзът участва в международната координация в рамките на всички двустранни, плурилатерални или многостранни форуми, които са подходящи за предотвратяване или премахване на икономическа принуда. Комисията следва да изрази позицията на Съюза, след консултация със Съвета в съответствие с Договорите, според случая, и когато е целесъобразно, с участието на държавите членки.

- (22) Желателно е Съюзът проактивно да използва всички налични средства за диалог със съответната трета държава, като преговори, арбитраж или медиация, и да налага мерки само в случаите, когато тези средства не водят до бързо и ефективно прекратяване на икономическата принуда, и когато е целесъобразно и поискано от Съюза от съответната трета държава, до поправяне на вредата за Съюза, и когато е необходимо действие по реда на международното право за защита на интересите и правата на Съюза и неговите държави членки и предприемането на такова действие е в интерес на Съюза. Целесъобразно е в настоящия регламент да се определят приложимите правила и процедури за налагането и прилагането на ответни мерки на Съюза и да се позволи предприемането на бързи действия, когато това е необходимо, за да се запази ефективността на тези ответни мерки на Съюза.

- (23) Ответните мерки на Съюза, приети в съответствие с настоящия регламент, следва да бъдат подбрани и разработени въз основа на обективни критерии, включително: ефективността на мерките за стимулиране на прекратяването на икономическата принуда, и когато е целесъобразно, поправянето на вредата, причинена на Съюза; потенциала за намаляване на последиците за икономическите оператори от Съюза, които са засегнати от икономическата принуда; целта за избягване или свеждане до минимум на отрицателните икономически и други последици за Съюза; и избягването на непропорционална административна тежест и разходи при прилагането на ответните мерки на Съюза. Инвестиционната среда и икономиката на знанието на Съюза следва да бъдат защитени. От съществено значение е при подбора и разработването на ответни мерки на Съюза да се вземат предвид интересите на Съюза, които включват, наред с другото, интересите на отраслите на Съюза нагоре и надолу по веригата и интересите на крайните потребители от Съюза. Когато Комисията обмисля ответни мерки на Съюза, тя следва да отдава предпочитание на мерки, които няма да имат непропорционално въздействие върху правната сигурност и предвидимостта на мерките за икономическите оператори и върху администрирането на съответните национални разпоредби. Когато Комисията разглежда възможността за ответни мерки на Съюза, засягащи разрешения, регистрации, лицензи или други права за целите на търговска дейност, тя следва да дава предимство на мерки, които засягат процедурите, прилагани в целия Съюз и основани на вторично законодателство, или, когато такива мерки не са подходящи, на мерки в области, в които съществува обширна правна уредба на Съюза. Ответните мерки на Съюза следва да не възпрепятстват административните решения, които са въз основа на оценката на научни доказателства. Ответните мерки на Съюза следва да се избират от широк спектър от варианти, за да се даде възможност за приемане на най-подходящите мерки във всеки конкретен случай.

- (24) Съюзът следва да може да приема ответни мерки на Съюза от общ характер, разработени по такъв начин, че да засягат конкретни сектори, региони или оператори от съответната трета държава. Съюзът следва също така да може да приема ответни мерки на Съюза, които се прилагат за определени физически или юридически лица, които са свързани помежду си или с правителството на третата държава и които осъществяват или може да осъществяват дейности, попадащи в обхвата на член 207 от ДФЕС. Такива целенасочени ответни мерки на Съюза могат да доведат до бързо прекратяване на икономическата принуда, като същевременно ефективно се избягват или се свеждат до минимум отрицателните последици от тази принуда за икономиките на държавите членки, за икономическите оператори от Съюза и крайните потребители от Съюза.

- (25) Като част от отговора на Съюза с цел да се предизвика прекратяване на икономическата принуда от страна на трети държави, Комисията може също така да приема мерки по силата на правни инструменти, различни от настоящия регламент, с които на Комисията се предоставят специфични правомощия, например по отношение на предоставянето на финансиране от Съюза или възможности за ограничаване на участието в рамковите програми на Съюза за научни изследвания и иновации, в съответствие с определените в тях процедури. Настоящият регламент не засяга правилата и процедурите по тези други правни инструменти. Комисията следва да гарантира съгласуване на приемането на мерките, посочени в приложение I, с мерките, които приема съгласно правни актове на Съюза, различни от настоящия регламент. По-специално цялостната реакция на Съюза следва да бъде пропорционална и да не надвишава равнището на вредата за Съюза. Без да се засягат задълженията за докладване пред Европейския парламент или Съвета, предвидени в тези други правни инструменти, Комисията следва да информира Европейския парламент и Съвета за действията по тези инструменти, синхронизирани с ответните мерки на Съюза.
- (26) Целесъобразно е да се установят правила относно произхода на стоките или услугите и относно националността на доставчиците на услуги, инвестициите и носителите на права върху интелектуална собственост за целите на определянето на ответните мерки на Съюза. Правилата за произход и за националност следва да се определят с оглед на действащите правила за непреференциална търговия и инвестиции, които са приложими съгласно правото на Съюза и международните споразумения, сключени от Съюза.

- (27) За целите на постигане на прекратяването на икономическата принуда в конкретен случай, и когато е целесъобразно, поправяне на причинената вреда, ответните мерки на Съюза, състоящи се в ограничения върху преките чуждестранни инвестиции или търговията с услуги, следва да се прилагат само по отношение на услуги или преки инвестиции, направени в рамките на Съюза от едно или повече юридически лица, установени в Съюза и притежавани или контролирани от лица от съответната трета държава, когато това е необходимо, за да се гарантира ефективността на ответните мерки на Съюза, и по-специално за да се предотврати тяхното избягване и заобикаляне. Решението за налагане на такива ограничения следва да бъде надлежно обосновано в актове за изпълнение, приети съгласно настоящия регламент, с оглед на критериите, посочени в настоящия регламент.
- (28) След приемането на ответните мерки на Съюза Комисията следва постоянно да оценява ситуацията на икономическа принуда, ефективността на ответните мерки на Съюза и последиците от тях за интереса на Съюза с оглед на съответното изменение, спиране или прекратяване на ответните мерки на Съюза. Поради това е необходимо да се определят правилата и процедурите за изменение, спиране и прекратяване на ответните мерки на Съюза, както и обстоятелствата, при които изменението, спирането и прекратяването на ответните мерки на Съюза са целесъобразни.
- (29) От съществено значение е да се осигурят възможности за участието на заинтересованите лица, включително на предприятията, за целите на приемането и изменението на ответните мерки на Съюза, и когато е целесъобразно, за целите на спирането и прекратяването им, с оглед на потенциалното въздействие върху тези заинтересовани лица.

- (30) С оглед на икономическата принуда от страна на трети държави и по-специално на нейната честота и тежест, за да осигури съгласуваност със съответните законодателни актове на Съюза, Комисията следва да посочи единно звено за контакт за функционирането на настоящия регламент и съответно следва да действа с цел да гарантира, че Съюзът е в състояние по-добре да предвижда и да реагира ефективно на икономическа принуда.
- (31) Важно е да се гарантира, че Европейският парламент и Съветът получават редовно и своевременно информация относно съответното развитие във връзка с прилагането на настоящия регламент, и по целесъобразност, имат възможности за обмен на мнения с Комисията.

- (32) С цел да се даде възможност за коригиране на правилата за произход или националност, за да се вземат предвид съответното развитие на международните инструменти и опитът при прилагането на мерки по настоящия регламент или други актове на Съюза, на Комисията се делегира правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС за изменение на приложение II. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество¹. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (33) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на ответните мерки на Съюза съгласно настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета².

¹ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

² Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- (34) Процедурата по разглеждане следва да се използва за приемането на ответни мерки на Съюза и тяхното изменение, спиране или прекратяване, като се има предвид, че тези мерки определят отговора на Съюза на икономическата принуда, попадаща в обхвата на настоящия регламент. Като се има предвид специфичното естество на настоящия регламент и особената чувствителност, свързана с ответните мерки на Съюза, Комисията не следва да приема проект на акт за изпълнение относно ответните мерки на Съюза, когато комитетът не даде становище по този акт. При упражняването на изпълнителните си правомощия Комисията следва да обърне специално внимание на решенията, които се ползват с възможно най-широка подкрепа сред държавите членки, и на всички етапи от процедурата, включително в апелативния комитет, намира балансирані решения и избягва противопоставянето на преобладаваща позиция сред държавите членки, по-специално по отношение на целесъобразността на проект на акт за изпълнение.
- (35) Комисията следва да приема актове за изпълнение с незабавно приложение с ограничена продължителност, когато поради наложителни причини за спешност в надлежно обосновани случаи, свързани с изменението или спирането на ответните мерки на Съюза се налага, се налага бързо да се предприемат действия за избягване на непоправима вреда за Съюза или държава членка или за осигуряване на съответствие с международното право. Подобни бързи действия биха могли да предотвратят причиняването на икономически щети вследствие на принудата или влошаването им, по-специално с оглед на защитата на силни и жизненоважни интереси на Съюза или на държава членка.

- (36) Всяко действие, предприето съгласно настоящия регламент, включително приемането на ответни мерки на Съюза, които се прилагат за определени физически или юридически лица, трябва да зачита Хартата на основните права на Европейския съюз. Освен това всяко обработване на лични данни съгласно настоящия регламент трябва да бъде в съответствие с приложимите правила за защита на личните данни. Обработването на лични данни от служители на държавите членки, които получават информация съгласно настоящия регламент, трябва да се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета¹. Обработването на лични данни от институциите на съюза трябва да се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета².

¹ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

² Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

- (37) Комисията следва да направи оценка на ответните мерки на Съюза, приети съгласно настоящия регламент, по отношение на тяхната ефективност и действие и, когато е целесъобразно, прави заключения за целите на бъдещи ответни мерки на Съюза. Комисията следва също така да направи преглед на настоящия регламент, след като натрупа достатъчно опит с действието и прилагането му, както и връзката му с други политики на Съюза и съществуващи правни инструменти, включително Регламент (ЕО) № 2271/96 на Съвета¹. Прегледът на настоящия регламент следва да включва неговия обхват, функциониране, ефикасност и ефективност. Комисията представя своята оценка на Европейския парламент и на Съвета,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

¹ Регламент (ЕО) № 2271/96 на Съвета от 22 ноември 1996 г. относно защитата срещу последиците от извънтериториалното прилагане на законодателство, прието от трета страна, и действията, предприети на основание това законодателство или произтичащи от него (ОВ L 309, 29.11.1996 г., стр. 1).

Член 1
Предмет и обхват

1. Настоящият регламент се прилага в случаите на икономическа принуда от страна на трета държава. С него се установяват правила и процедури за осигуряване на ефективна защита на интересите на Съюза и на неговите държави членки от икономическа принуда от страна на трета държава.
2. С настоящия регламент се създава уредба, в рамките на която Съюзът да реагира на икономическа принуда с цел възпиране или постигане на прекратяване на икономическата принуда, като същевременно се дава възможност на Съюза, като крайна мярка, да противодейства на икономическата принуда чрез ответни мерки на Съюза.

С настоящия регламент се създава също така уредба, с помощта на която Съюзът да търси обезщетение за вредата, причинена на Съюза, когато това е целесъобразно.
3. Всяко действие, предприето съгласно настоящия регламент, трябва да е в съответствие с международното право и да се извършва съгласно принципите и целите на външната дейност на Съюза.
4. Настоящият регламент се прилага, без да се засягат съществуващите инструменти на Съюза и международните споразумения, сключени от Съюза, нито действията, предприети съгласно тях, които са в съответствие с международното право, в областта на общата търговска политика, и други политики на Съюза.

5. Настоящият регламент не засяга разпределението на областите на компетентност между Съюза и неговите държави членки.

Член 2

Икономическа принуда

1. За целите на настоящия регламент икономическа принуда има когато трета държава прилага или заплашва да приложи мяркана трета държава, засягаща търговията или инвестициите, с цел да предотврати или да постигне отмяна, изменение или приемане на конкретен акт на Съюза или на държава членка, с което осъществява намеса в законния суверенен избор на Съюза или на държава членка.
2. При определяне дали са изпълнени условията, посочени в параграф 1, Комисията и Съветът вземат предвид следното:
 - а) интензитета, тежестта, честотата, продължителността, обхвата и мащаба на мярката на третата държава, включително нейното въздействие върху търговията или инвестиционните отношения със Съюза, и произтичащия от нея натиск върху Съюза или върху държава членка;
 - б) дали третата държава участва в модел на намеса, като се стреми да попречи на конкретни актове на Съюза, на държава членка или на друга трета държава или да получи такива конкретни актове;
 - в) степента, в която мярката на трета държава засяга област от суверенитета на Съюза или на държава членка;

- г) дали третата държава действа въз основа на международно признат законен интерес;
- д) дали и по какъв начин третата държава, преди да наложи или приложи мярката на трета държава, е положила сериозни усилия добросъвестно да разреши въпроса чрез международна координация или арбитраж, двустранно или в рамките на международен форум.

Член 3

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „мярка на трета държава“ означава всяко действие или бездействие, което може да бъде вменено на трета държава съгласно международното право;
- 2) „конкретен акт“ означава всеки правен или друг акт, включително изразяване на позиция, на институция, орган, служба или агенция на Съюза, на държава членка или на трета държава;
- 3) „вреда за Съюза“ означава отрицателно въздействие, включително икономическа вреда, върху Съюза или държава членка, включително върху икономически оператори от Съюза, причинено от икономическа принуда;

- 4) „трета държава“ означава всяка държава, отделна митническа територия или друг субект на международното право, различни от Съюза и от държава членка.

Член 4

Разглеждане на мерки на трета държава

1. Комисията може да разгледа, по собствена инициатива или при надлежно обосновано искане, всяка мярка на трета държава, за да определи дали тя отговаря на условията на член 2, параграф 1.
2. Когато Комисията разглежда мярка на трета държава, тя действа без забавяне. Това разглеждане обикновено не продължава повече от 4 месеца.

Комисията извършва разглеждането въз основа на подкрепена с доказателства информация, събрана по нейна собствена инициатива или получена от друг надежден източник, включително държава членка, Европейския парламент, икономически оператори или синдикални организации.

Комисията гарантира в съответствие с член 15 защитата на поверителната информация, включително, когато е необходимо, защитата на самоличността на лицето, предоставило информацията.

Комисията осигурява публичен достъп до сигурен инструмент с цел улесняване на предоставянето на информация на Комисията.

3. Комисията информира своевременно държавите членки за започването на разглеждане и за съответното развитие по отношение на незавършено разглеждане.
4. Комисията търси информация относно въздействието на мерките на трета държава, когато това е необходимо.

Комисията може да поиска от държавите членки да предоставят такава информация и държавите членки действат без забавяне в отговор на искането.

Като публикува известие в *Официален вестник на Европейския съюз*, и по целесъобразност, чрез други подходящи средства за публична комуникация, Комисията може да отправи покана към заинтересованите лица да представят информация. Комисията посочва датата, до която тази информация трябва да бъде представена, като взема предвид срока, посочен в параграф 2, първа алинея.

Ако публикува такава покана, Комисията уведомява съответната трета държава за започването на разглеждането.

Член 5

Определяне на мярката на трета държава

1. Когато след разглеждане, извършено в съответствие с член 4, Комисията стигне до заключението, че мярката на трета държава отговаря на условията, посочени в член 2, параграф 1, тя представя предложение до Съвета за акт за изпълнение, с който се определя, че мярката на трета държава отговаря на условията, посочени в член 2, параграф 1.

В това предложение Комисията обяснява как са изпълнени тези условия.

В предложението се предвижда ориентировъчен срок, в който Комисията да прецени дали са изпълнени условията по член 8, параграф 1. Този срок не надвишава 6 месеца, освен ако е необходим надлежно обоснован по-дълъг срок с оглед на конкретните обстоятелства по случая.

2. В предложението, посочено в параграф 1, или в последващо предложение за акт за изпълнение на Съвета Комисията, по целесъобразност, предлага на Съвета да определи от третата държава да бъде поискано да поправи вредата за Съюза.

Оценката дали е целесъобразно да се поиска от третата държава да поправи вредата за Съюза се основава на всички обстоятелства по случая. Тази оценка се основава по-специално на естеството и размера на причинената вреда и на общото задължение съгласно международното обичайно право да се поправи изцяло вредата, причинена вследствие на неправомерно действие от международен характер.

3. Преди да представи предложението, посочено в параграф 1 от настоящия член, когато това е от полза за целите на определянето, посочено в същия параграф, Комисията, без да се засягат други ангажменти спрямо съответната трета държава съгласно член 6, отправя покана към съответната трета държава да представи своите забележки в рамките на определен срок. Срокът трябва да е разумен и да не забавя ненужно представянето на предложението, посочено в параграф 1 от настоящия член.
4. Преди да представи предложението, посочено в параграф 1 от настоящия член, Комисията информира Европейския парламент за заключенията от разглеждането, извършено в съответствие с член 4.
5. Съветът приема актовете за изпълнение, посочени в параграфи 1 и 2, с квалифицирано мнозинство.
- Съветът може да изменя предложенията, посочени в параграфи 1 и 2, с квалифицирано мнозинство.
6. За целите на настоящия член, Съветът действа без забавяне.
- Съветът взема решение в срок до 8 седмици от представянето на предложенията, посочени в параграфи 1 и 2.
- Чрез дерогация от втора алинея Съветът може да действа след изтичането на този осемседмичен срок, при условие че уведоми Комисията за забавянето и за причините за това забавяне.

Общият срок за действие на Съвета обикновено не надхвърля 10 седмици от представянето на предложенията, посочени в параграфи 1 и 2.

При упражняването на изпълнителните си правомощия Съветът прилага член 2, параграф 1, с който се определят условията за установяване на наличието на икономическа принуда, и критериите, посочени в параграф 2, втора алинея от настоящия член, и обяснява как са изпълнени тези условия и как се прилагат тези критерии.

7. Актовете за изпълнение, приети съгласно настоящия член, се публикуват в *Официален вестник на Европейския съюз*.
8. Европейският парламент получава информация за всички актове за изпълнение, предложени или приети съгласно настоящия член.
9. Когато Съветът приеме акт за изпълнение, както е посочено в параграф 1, Комисията информира третата държава за това и отправя искане към тази трета държава да прекрати незабавно икономическата принуда.
10. Когато Съветът приеме акт за изпълнение, както е посочено в параграф 2, Комисията отправя искане към третата държава да поправи вредата за Съюза в разумен срок.

Член 6
Взаимодействие с третата държава

1. След приемането на акт за изпълнение в съответствие с член 5 Комисията осигурява подходяща възможност за консултации с третата държава с цел постигане на прекратяването на икономическата принуда, а когато е отправено искане съгласно член 5, параграф 10, и с цел поправяне на вредата за Съюза.

Когато третата държава предприеме добросъвестни консултации със Съюза, Комисията започва без забавяне консултациите.

В хода на тези консултации Комисията може да проучи възможностите за действие с третата държава, включително следното:

- а) преки преговори;
- б) разглеждане на въпроса в рамките на международно арбитражно производство;
- в) медиация, помирение или взаимни отстъпки чрез трета страна за подпомагане на усилията на Съюза и на съответната трета държава съгласно настоящия член.

2. Без да се засяга параграф 1, Комисията се стреми да постигне прекратяване на икономическата принуда, като повдига въпроса и на всеки съответен международен форум, след консултация със Съвета, когато е това е приложимо в съответствие с Договорите.

3. След приемането на ответни мерки на Съюза съгласно член 8 Комисията остава отворена за започване на консултации с третата държава във връзка с евентуалното спиране на всякакви ответни мерки на Съюза в съответствие с член 12, параграф 2.

Член 7

Международно сътрудничество

Комисията започва консултации или си сътрудничи с всяка трета държава, засегната от същите или подобни мерки за икономическа принуда, или с всяка друга заинтересована трета държава, за да постигне прекратяване на икономическата принуда, след консултация със Съвета, когато това е приложимо в съответствие с Договорите.

Тези консултации и сътрудничество може да включват, когато е целесъобразно:

- а) споделяне на относима информация и опит с цел улесняване на съгласуван отговор на такава икономическа принуда;
- б) координация в рамките на съответните международни форуми;
- в) координиран отговор на икономическата принуда.

Когато е целесъобразно, Комисията кани държавите членки да участват в подобни консултации и сътрудничество.

Тези консултации и сътрудничество не трябва да забавят ненужно процедурата по настоящия регламент.

Член 8
Ответни мерки на Съюза

1. Комисията приема ответни мерки на Съюза посредством акт за изпълнение, когато е изпълнено всяко едно от следните условия:
- а) действието съгласно членове 5 и 6 не е довело в разумен срок до прекратяване на икономическата принуда, а когато е отправено искане съгласно член 5, параграф 10, и до поправяне на вредата за Съюза;
 - б) приемането на ответни мерки на Съюза е необходимо за защита на интересите и правата на Съюза и неговите държави членки в конкретния случай с оглед на наличните възможности;
 - в) приемането на ответни мерки на Съюза е в интерес на Съюза, както е определено в съответствие с член 9.

Когато икономическата принуда е прекратена, но третата държава не е поправила вредата за Съюза изцяло, въпреки отправено искане за това, Комисията основава оценката дали условието, посочено в първа алинея, буква б) от настоящия параграф, е изпълнено за всички обстоятелства по случая. Тази оценка се основава по-специално на естеството и размера на причинената вреда и на общото задължение съгласно международното обичайно право да се поправи изцяло вредата, причинена вследствие на неправомерно действие от международен характер.

Актовете за изпълнение, посочени в първа алинея от настоящия параграф, се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 18, параграф 2.

2. Комисията избира подходящите ответни мерки на Съюза от мерките, посочени в приложение I. Тя определя кои от тези мерки са подходящи въз основа на критериите за подбор и разработване, посочени в член 11.

В акта за изпълнение, посочен в параграф 1 от настоящия член, Комисията посочва причините, поради които смята, че условията съгласно същия параграф са изпълнени, и защо счита, че ответните мерки на Съюза са подходящи с оглед на критериите по член 11.

3. Ответните мерки на Съюза се приемат като:

- а) мерки с общо приложение; или
- б) мерки, които се прилагат за определени физически или юридически лица, които участват или биха могли да участват в дейности, попадащи в обхвата на член 207 от ДФЕС, и които са свързани с правителството на третата държава.

Ответните мерки на Съюза, посочени в първа алинея, буква а), може да бъдат разработени по такъв начин, че да засягат конкретни сектори, региони или оператори от третата държава в съответствие с правилата за произход и националност, предвидени в приложение II.

4. Доколкото мярката на третата държава съставлява неправомерно действие от международен характер, ответните мерки на Съюза може да се състоят от мерки, които представляват неизпълнение на международни задължения по отношение на третата държава.
5. Комисията осигурява координацията на приемането на ответни мерки на Съюза с мерките, които тя приема съгласно правни актове на Съюза, различни от настоящия регламент, с цел реагиране на икономическата принуда.
6. В акта за изпълнение, посочен в параграф 1, се предвижда, че прилагането се отлага за срок, който не може да бъде по-дълъг от 3 месеца от датата на приемането на акта за изпълнение, освен ако с оглед на конкретни обстоятелства е предвидена по-късна дата на прилагане.

Комисията определя тази дата, като взема предвид обстоятелствата по случая, за да даде възможност за уведомяване на съответната трета държава съгласно параграф 7, и за да даде възможност на третата държава за прекратяване на икономическата принуда, а когато е отправено искане, и за поправяне на вредата за Съюза.

7. След приемането на акта за изпълнение, посочен в параграф 1, Комисията уведомява третата държава за това и:
 - а) призовава третата държава незабавно да прекрати икономическата принуда и, когато е целесъобразно и е отправено такова искане, да поправи вредата за Съюза;
 - б) предлага да води преговори за намиране на решение с третата държава; както и

- в) уведомява третата държава, че ще бъдат приложени ответни мерки на Съюза, освен ако икономическата принуда бъде прекратена и, когато е целесъобразно и е отправено такова искане, ако третата държава поправи вредата за Съюза.

8. Когато Комисията разполага с надеждна информация, че икономическата принуда е прекратена или че третата държава е предприела конкретни стъпки за прекратяване на икономическата принуда и когато е целесъобразно, е поправила вредата за Съюза преди отложената дата на прилагане, определена в съответствие с параграф 6, в акта за изпълнение, посочен в параграф 1, се предвижда допълнително отлагане на датата на прилагане. Това отлагане е за срок, посочен във въпросния акт за изпълнение, и е такова, че да позволява на Комисията да провери действителното прекратяване на икономическата принуда.

В случай че Комисията разполага с такава надеждна информация, тя публикува известие в *Официален вестник на Европейския съюз*, в което посочва, че има такава информация, както и датата на прилагане на акта за изпълнение, посочен в параграф 1, отложена в съответствие с първа алинея от настоящия параграф.

9. Ако третата държава прекрати икономическата принуда и, когато е целесъобразно, поправи вредата за Съюза преди датата на прилагане на акта за изпълнение, посочен в параграф 1, Комисията приема акт за изпълнение, с който се отменя въпросния акт за изпълнение.

Този отменящ акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 18, параграф 2.

10. Без да се засягат параграфи 7, 8 и 9, в посочения в параграф 1 акт за изпълнение може да се предвиди, че ответните мерки на Съюза се прилагат, без Комисията първо да прикани съгласно параграф 7, буква а) съответната трета държава да прекрати икономическата принуда или, когато е целесъобразно, да поправи вредата за Съюза, или без да уведоми съгласно параграф 7, буква в) съответната трета държава, че ще се прилагат ответни мерки на Съюза, когато, в надлежно обосновани случаи, това е необходимо за запазването на правата и интересите на Съюза или на държава членка, по-специално на ефективността на ответните мерки на Съюза.
11. Въпреки параграфи 6 и 8, когато икономическата принуда се състои от заплахата за прилагане на мярка от страна на трета държава, засягаща търговия или инвестиции в съответствие с член 2, параграф 1, актът за изпълнение, посочен в параграф 1 от настоящия член, се прилага от датата, на която е приложена мярката на тази трета държава.

Комисията публикува известие в *Официален вестник на Европейския съюз*, в което посочва датата на прилагане на акта за изпълнение, посочен в параграф 1 от настоящия член.

Член 9

Определяне на интересите на Съюза.

Определянето на интересите на Съюза при предприемането, спирането, изменението или прекратяването на ответни мерки на Съюза се основава на цялата налична информация и се състои от оценка на различните засегнати интереси, разгледани като цяло. Тези интереси включват преди всичко запазването на способността на Съюза и неговите държави членки да правят законен суверенен избор без икономическа принуда, както и всички други интереси на Съюза или на държавите членки, специфични за случая, интересите на икономическите оператори от Съюза, включително отраслите нагоре и надолу по веригата, както и интересите на крайните потребители от Съюза, засегнати или потенциално засегнати от икономическата принуда или от ответните мерки на Съюза.

Член 10

Условия за прилагане на ответни мерки на Съюза спрямо определени физически или юридически лица

1. За целите на член 8, параграф 3, първа алинея, буква б) физическо или юридическо лице може да се счита за свързано с правителството на третата държава, когато:
 - а) същото правителство притежава над 50% капиталово участие в това юридическо лице, упражнява пряко или непряко повече от 50% от правата на глас в него или има правомощието да назначава мнозинството от членовете на управителния му орган или по друг начин законно да ръководи неговите действия;

- б) това лице се ползва от изключителни или специални права или привилегии, предоставени по закон или фактически от правителството на съответната трета държава, когато то извършва дейност в сектор, в който това правителство ограничава броя на доставчиците или купувачите до един или повече, или му е разрешено пряко или непряко от това правителство да упражнява практики, които предотвратяват, ограничават или нарушават конкуренцията; или
- в) това лице действа ефективно от името на или под ръководството или под въздействието на правителството на съответната трета държава.

2. Когато Комисията има основание да счита, че дадено физическо или юридическо лице отговаря на критериите, посочени в член 8, параграф 3, първа алинея, буква б), и обмисля приемането на ответни мерки на Съюза по отношение на това лице, тя информира това лице за следното:

- а) причините, поради които Комисията счита, че това лице отговаря на тези критерии;
- б) ответните мерки на Съюза, които Комисията смята да приеме по отношение на това лице;
- в) възможността това лице да представи в разумен срок забележки относно това дали същото лице отговаря на тези критерии.

3. За целите на параграф 2 Комисията публикува известие в *Официален вестник на Европейския съюз* и когато е възможно, пряко уведомява засегнатото лице.

В това известие Комисията дава възможност на другите заинтересовани лица да представят забележки.
4. За целите на настоящия член Комисията може да потърси всяка информация, която счита за относима, включително като поиска такава информация от държавите членки.
5. Без да се засяга член 12, когато след приемането на ответните мерки на Съюза, посочени в член 8, параграф 3, първа алинея, буква б), на Комисията бъдат представени нови съществени доказателства, Комисията прави преглед на това дали съответните лица продължават да отговарят на критериите, посочени в член 8, параграф 3, първа алинея, буква б), и информира съответните лица за това.

Член 11

Критерии за подбор и разработване на ответни мерки на Съюза

1. Ответните мерки на Съюза са пропорционални и не надвишават равнището на вредата за Съюза, като се вземат предвид сериозността на икономическата принуда, нейното икономическо въздействие върху Съюза или върху държава членка и правата на Съюза и неговите държави членки.

2. Комисията подбира и разработва подходящи ответни мерки на Съюза въз основа на наличната информация, включително събраната съгласно член 13, и като взема предвид определянето, извършено съгласно член 5, критериите, посочени в член 2, параграф 2, определянето на интересите на Съюза съгласно член 9, всяко съответно действие съгласно общата външна политика и политика на сигурност на Съюза, както и следните критерии:
- а) ефективността на ответните мерки на Съюза за стимулиране на прекратяването на икономическата принуда и когато е поискано, за поправянето на вредата за Съюза;
 - б) избягване или свеждане до минимум на отрицателното въздействие върху:
 - i) участници от Съюза, засегнати от ответните мерки на Съюза, предвид, наред с другото, наличието на алтернативи за такива участници, като например алтернативни източници на доставки на стоки или услуги;
 - ii) инвестиционната среда в Съюза или в държава членка, включително въздействието върху политиката за заетост и регионално развитие;
 - в) избягването или свеждането до минимум на отрицателното въздействие върху насърчаването на икономическия растеж и заетостта чрез защита на правата върху интелектуалната собственост като средство за насърчаване на иновациите и икономиката на знанието в Съюза или в държава членка;

- г) потенциала за намаляване на последиците за икономическите оператори от Съюза, които са засегнати от икономическата принуда;
- д) избягването или свеждането до минимум на отрицателните последици от ответните мерки на Съюза за политиките или целите на Съюза;
- е) избягването на непропорционална административна тежест и непропорционални разходи при прилагането на ответните мерки на Съюза;
- ж) наличието и естеството на всякакви ответни мерки, предприети от трети държави, засегнати от същата или подобна икономическа принуда, включително, когато е уместно, евентуална координация съгласно член 7;
- з) всички приложими критерии, установени в международното право.

При избора на ответни мерки на Съюза Комисията отдава предпочитание на мерки, които най-ефективно гарантират спазването на критериите, посочени в първа алинея, букви а) и б).

3. Без да се засяга параграф 2, когато избира и разработва подходяща ответна мярка, която засяга процедура, при която публичен орган в Съюза предоставя разрешения, регистрации, лицензи или други права на физическо или юридическо лице за целите на търговската му дейност, Комисията обмисля приемането на ответни мерки на Съюза в следния йерархичен ред:
- а) мерки, засягащи процедурите, започнати след влизането в сила на акта за изпълнение, посочен в член 8, параграф 1;
 - б) когато мерките, посочени в буква а) от настоящия параграф, не са налични, мерките, засягащи процедурите, които все още не са приключили към датата на влизане в сила на акта за изпълнение, посочен в член 8, параграф 1.

Когато нито една от мерките, посочени в първа алинея, не е възможна, Комисията може, при изключителни обстоятелства, да разгледа други ответни мерки, когато събраната информация и становища съгласно член 13 показват, че тези други мерки гарантират ефективност, без да засягат непропорционално отраслите нагоре по веригата, отраслите надолу по веригата или крайните потребители в Съюза, или да наложат непропорционална тежест върху процеса на администриране на съответните национални разпоредби.

При избора и разработването на ответна мярка на Съюза, посочено в първа алинея, Комисията взема предвид равнището на хармонизация и дава предимство на мерки, които засягат процедурите, прилагани в целия Съюз или в област, в която съществува обширна правна уредба на Съюза.

Ответните мерки на Съюза, посочени в първа алинея, не засягат административните решения на органите на Съюза и на държавите членки, които се основават на оценка на научните доказателства.

4. Когато е необходимо за постигането на целите на настоящия регламент, Комисията може да приема ответни мерки на Съюза, засягащи достъпа на преки чуждестранни инвестиции до Съюза или търговията с услуги и прилагани за предоставени услуги или преки инвестиции, направени в рамките на Съюза от едно или повече юридически лица, установени в Съюза и притежавани или контролирани от лица от третата държава.

Комисията може да приема такива ответни мерки на Съюза, когато неприлагането им за такива предоставени услуги или направени преки инвестиции би било недостатъчно за ефективното постигане на целите на настоящия регламент, по-специално когато последиците от ответните мерки на Съюза могат в противен случай да бъдат избегнати или заобиколени от съответната трета държава или лице.

Когато преценява дали да приеме такива ответни мерки на Съюза, Комисията взема предвид, наред с другото, следните критерии в допълнение към тези, изброени в параграфи 1 и 2:

- а) моделите на търговията с услуги и инвестициите в сектора, към който са насочени предвидените ответни мерки на Съюза, и риска съответната трета държава или трето лице да избегнат или заобиколят всякакви ответни мерки на Съюза, които не се прилагат по отношение на предоставяните услуги или направените преки инвестиции в рамките на Съюза;
- б) възможния ефективен принос на ответните мерки на Съюза, посочени в първа алинея, за прекратяване на икономическата принуда и поправяне на вредата за Съюза;
- в) наличието на алтернативни мерки, които могат да постигнат прекратяване на икономическата принуда и поправянето на вредата за Съюза, които са разумно достъпни и по-малко ограничителни за търговията с услуги или инвестициите в рамките на Съюза.

Приемането на такива ответни мерки на Съюза се обосновава надлежно в акта за изпълнение, посочен в член 8, параграф 1, с оглед на критериите, посочени в настоящия параграф.

Член 12

Изменение, спиране и прекратяване на ответните мерки на Съюза

1. Комисията прави редовен преглед на икономическата принуда и на ефективността на ответните мерки на Съюза и на тяхното въздействие върху интереса на Съюза.
2. Когато третата държава спре икономическата принуда, Комисията спира прилагането на ответните мерки на Съюза за периода на спирането на икономическата принуда от третата държава.

Когато третата държава и Съюзът или съответната държава членка са сключили споразумение, включително въз основа на предложение от тази трета държава, за разглеждане на въпроса пред обвързващ международен арбитраж от трета страна и тази трета държава спре икономическата си принуда, Комисията спира прилагането на ответните мерки на Съюза за времетраенето на арбитражното производство.

Когато за решение за арбитраж или за постигане на споразумение с третата държава се изисква изпълнение от третата държава, Комисията спира прилагането на ответните мерки на Съюза, при условие че третата държава участва в изпълнението на това решение за арбитраж или на споразумението.

Комисията спира или възобновява прилагането на ответните мерки на Съюза, когато това е необходимо с оглед на интереса на Съюза, определен съгласно член 9, или когато е необходимо, за да се улесни продължаването на ангажимента съгласно член 6, параграф 3 след приемането на ответните мерки на Съюза.

Комисията спира или възобновява прилагането на ответните мерки на Съюза чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 18, параграф 2.

3. Когато е необходимо да се направят корекции в ответните мерки на Съюза, като се вземат предвид членове 2 и 11, или по-нататъшното развитие на ситуацията, включително реакцията на третата държава, Комисията изменя по целесъобразност ответните мерки на Съюза чрез актове за изпълнение.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 18, параграф 2.

4. Комисията прекратява ответните мерки на Съюза при някои от следните обстоятелства:

- а) икономическата принуда е прекратена и, когато Съветът е решил да поиска поправянето на вредата за Съюза съгласно член 5, параграф 10, вредата за Съюза е поправена;

- б) икономическата принуда е прекратена, но третата държава не е поправила вредата за Съюза въпреки решението на Съвета да поиска поправяне на вредата за Съюза съгласно член 5, параграф 10, освен ако продължаването на ответните мерки на Съюза е необходимо, за да се постигне целта на настоящия регламент и като се вземат предвид всички обстоятелства по конкретния случай;
- в) постигнато е взаимноприемливо решение;
- г) обвързващо решение в рамките на процедура за международен арбитраж от трета страна по спор, обхващащ въпроса за икономическата принуда, изисква прекратяване на ответните мерки на Съюза;
- д) прекратяването на ответните мерки на Съюза е целесъобразно с оглед на интереса на Съюза, определен съгласно член 9.

Комисията прекратява ответните мерки на Съюза чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 18, параграф 2.

5. По надлежно обосновани наложителни причини за спешност, например за да се избегне непоправима вреда за Съюза или за държава членка или за да се продължи осигуряването на съгласуваност със задълженията на Съюза съгласно международното право, произтичащи от спирането или прекратяването на икономическата принуда, Комисията приема актове за изпълнение с незабавно приложение за спиране или изменение на ответните мерки на Съюза.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата, посочена в член 18, параграф 3, и остават в сила за срок, не по-дълъг от 2 месеца.

Член 13

Събиране на информация, свързана с ответните мерки на Съюза

1. Преди приемането или изменението на ответни мерки на Съюза Комисията търси информация и становища относно икономическото въздействие върху икономическите оператори от Съюза чрез публикуване на известие в *Официален вестник на Европейския съюз* и когато е целесъобразно, чрез други подходящи средства за публична комуникация и може да потърси такава информация и становища преди спирането или прекратяването на тези мерки.

В известието се посочва датата, до която информацията и становищата трябва да бъдат подадени на Комисията.

Комисията може да започне събирането на информация и становища, посочени в първа алинея, по всяко време, когато счете за подходящо.

2. За целите на параграф 1 Комисията информира и се консултира със заинтересованите лица, по-специално сдружения, действащи от името на икономически оператори от Съюза, и синдикати, които може да бъдат засегнати от евентуални ответни мерки на Съюза, и с органите на държавите членки, участващи в подготовката или прилагането на законодателството, уреждащо секторите, които могат да бъдат засегнати от тези мерки.

3. Без ненужно да се забавя приемането на ответни мерки на Съюза, Комисията установява възможните варианти за евентуални ответни мерки на Съюза и търси информация и становища по-специално за:
- а) въздействието на тези мерки върху участници от трети държави и техните конкуренти, бизнес партньори или клиенти в Съюза, както и ползватели, крайни потребители или служители в рамките на Съюза;
 - б) взаимодействието на подобни мерки със съответното законодателство на държавите членки;
 - в) административната тежест, която могат да породят подобни мерки;
4. Комисията взема предвид в максимална степен събраната съгласно настоящия член информация и становища.

При представянето на проекта на акт за изпълнение на комитета в рамките на процедурата по разглеждане, посочена в член 18, параграф 2, Комисията предоставя анализ на предвидените мерки и тяхното потенциално въздействие.

Този анализ включва задълбочена оценка на въздействието както върху отраслите нагоре и надолу по веригата, така и върху крайните потребители в рамките на Съюза, и ако е уместно, посочва всяко потенциално непропорционално въздействие.

5. За целите на приемането на актове за изпълнение с незабавно приложение в съответствие с член 12, параграф 5 Комисията търси информация и становища от съответните заинтересовани лица по целенасочен начин, освен ако извънредната ситуация на наложителните причини за спешност е такива, че събирането на информация и становищата не е възможно или не е необходимо по обективни причини, като например за да се гарантира спазването на международните задължения на Съюза.

Член 14

Единно звено за контакт

1. Комисията посочва единно звено за контакт в рамките на Комисията за прилагането на настоящия регламент и координацията му с всички съответни правни актове на Съюза и за събирането на информация и предоставянето на анализи на разходите и данните с оглед на определянето на естеството на икономическата принуда.
2. За целите на настоящия регламент единното звено за контакт, в пълно съответствие с принципа на поверителност, е основно звено за контакт за предприятията от Съюза и заинтересованите лица от частния сектор, засегнати от икономическата принуда, включително по отношение на помощта, която трябва да бъде предоставена в контекста на продължаваща икономическа принуда за тези предприятия и заинтересовани лица.

Член 15
Поверителност

1. Получената съгласно настоящия регламент информация се използва само за целта, за която е била предоставена, поискана или получена.
2. Лице, което предоставя информация, посочена в параграф 1, може да поиска тя да се разглежда като поверителна. Това искане се придружава от неповерително и съдържателно обобщение на съответната информация или от декларация за причините, обясняваща защо съответната информация не може да бъде обобщена.
3. Европейският парламент, Съветът, Комисията, държавите членки или техните съответни служители нямат право да разкриват поверителна информация, получена съгласно настоящия регламент, без изрично разрешение от предоставилото информацията лице.
4. Параграфи 2 и 3 не възпрепятстват Комисията да разкрива обща информация в съдържателно обобщение, при условие че разкриването не позволява установяването на самоличността на предоставилото информацията лице.

Разкриването на такава обща информация отчита законния интерес на заинтересованите лица тяхната поверителна информация да не бъде разкрита.

5. Служителите на държавите членки са обвързани със задължение за опазване на професионалната тайна по отношение на всякаква поверителна информация, която им е станала известна в хода на изпълнение на служебните им задължения във връзка с настоящия регламент.
6. Комисията осигурява защитена и криптирана система с цел подкрепа на прякото сътрудничество и обмена на информация със служителите на държавите членки.

Член 16

Правила за произход и националност

1. За целите на настоящия регламент произходът на стока или услуга, или националността на доставчик на услуги, инвестиция или притежател на правата на интелектуална собственост се определят в съответствие с приложение II.
2. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 17 за изменение на приложение II, точки 2 и 3, за да се вземе предвид съответното развитие на международните инструменти и опитът при прилагането на настоящия регламент или други актове на Съюза.

Член 17

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 16, параграф 2, се предоставя на Комисията за срок от 5 години, считано от ... [датата на влизане в сила на настоящия регламент]. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от 9 месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът възразят срещу подобно продължаване не по-късно от 3 месеца преди изтичането на всеки срок.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 16, параграф 2, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуетноститутуционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 16, параграф 2, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 18

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Когато комитетът не даде становище, Комисията не приема проекта на акт за изпълнение и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.

3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 8 от Регламент (ЕС) № 182/2011 във връзка с член 5 от него.

Член 19

Докладване и преглед

1. Без да се засяга Регламент (ЕС) № 182/2011, Комисията информира редовно и своевременно Европейския парламент и Съвета за съответното развитие в прилагането на настоящия регламент по време на разглеждането на мерките на третата страна, включително започването му, диалога с третата държава и международното сътрудничество, както и по време на периода, през който са в сила ответните мерки на Съюза.

С оглед на получената информация Европейският парламент или Съветът могат, когато това е целесъобразно, да поканят Комисията за размяна на мнения.

Европейският парламент може да изрази становището си по подходящ начин.

2. Комисията оценява ответните мерки на Съюза, приети съгласно член 8, в срок от 6 месеца след тяхното прекратяване, като взема предвид приноса на заинтересованите лица, предоставената от Европейския парламент и Съвета информация, както и всяка друга относима информация, и представя доклад за оценка на Европейския парламент и на Съвета.

В доклада за оценка се разглежда ефективността и действието на ответните мерки на Съюза и когато е целесъобразно, прави възможни заключения за целите на бъдещи ответни мерки на Съюза, както и за преглед на настоящия регламент съгласно параграф 3.

3. Не по-късно от 3 години след приемането на първия акт за изпълнение съгласно член 5 или ... [5 години след датата на влизане в сила на настоящия регламент], в зависимост от това коя от двете дати настъпи по-рано и на всеки 5 години след това, Комисията прави преглед на настоящия регламент и неговото прилагане и представя доклад на Европейския парламент и на Съвета. За целите на този преглед Комисията обръща особено внимание на всички въпроси, които могат да възникнат по отношение на връзката на настоящия регламент с други съществуващи инструменти на Съюза.

Член 20

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в ... на

За Европейския парламент

Председател

За Съвета

Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Ответни мерки на Съюза съгласно член 8

1. Налагането на нови или увеличени мита, включително възстановяване на мита на нивото „най-облагодетелствана нация“ или налагане на мита над нивото „най-облагодетелствана нация“, или въвеждане на допълнителни такси върху вноса или износа на стоки, което може да представлява, когато е необходимо, неизпълнението на приложими международни задължения по отношение на тарифни отстъпки.
2. Въвеждането или увеличаването на ограничения върху вноса или износа на стоки, включително, когато е целесъобразно, върху стоки, подлежащи на контрол на износа, независимо дали тези ограничения са въведени чрез квоти, лицензи за внос или износ или други мерки, или въвеждането или увеличаването на ограничения върху плащането за стоки, което може да представлява, когато е необходимо, неизпълнението на приложими международни задължения.
3. Въвеждането на ограничения върху търговията със стоки чрез мерки, приложими за транзитно преминаване на стоки, или вътрешни мерки, приложими за стоките, което може да представлява, когато е необходимо, неизпълнението на приложими международни задължения.

4. Следните мерки, които може да представляват, когато е необходимо, неизпълнението на приложимите международни задължения относно правото на участие в тръжни процедури в областта на обществените поръчки:
- а) изключване на стоки, услуги или доставчици на стоки или услуги от съответната трета държава от обществените поръчки или изключване от обществените поръчки на оферти, чиято обща стойност се състои от повече от 50 % от стоките или услугите с произход от съответната трета държава, освен ако е необходим по-нисък процент с оглед на извънредните обстоятелства в случая и при условие че останалият процент стоки или услуги не е обхванат от ангажиментите на Съюза съгласно Споразумението на СТО за държавните поръчки, сключено в рамките на Световната търговска организация, или друго споразумение за обществените поръчки, сключено между Съюза и трета държава, различна от съответната третата държава; или
 - б) налагане на корекцията на присъдените точки¹ при оценяване на офертите за стоки или услуги от съответната трета държава или на оферти на доставчици на стоки или услуги от съответната трета държава.

¹ Корекцията на присъдените точки е задължението на възлагащите органи или субектите, провеждащи процедури за възлагане на обществена поръчка, да извършат относително намаляване с определен процент (освен при определени изключения) на присъдените точки на дадена оферта, получени в резултат на оценката ѝ, въз основа на критериите за възлагане на поръчката, определени в съответните документи за възлагане на обществени поръчки. В случаите, когато цената или разходите са единственият критерий за възлагане на поръчката, корекцията на присъдените точки означава относителното увеличение с определен процент, за целите на оценката на офертите, на цената, предложена от оферента.

5. Налагането на мерки, засягащи търговията с услуги, което може да представлява, когато е необходимо, неизпълнението на приложимите международни задължения по отношение на търговията с услуги.
6. Налагането на мерки, засягащи достъпа на преките чуждестранни инвестиции до Съюза, което може да представлява, когато е необходимо, неизпълнението на приложимите международни задължения.
7. Налагането на ограничения върху защитата на права върху интелектуалната собственост или на търговското им използване по отношение на носители на права, които са граждани на съответната трета държава, което може да представлява, когато е необходимо, неизпълнението на приложимите международни задължения по отношение на свързани с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост.
8. Налагането на ограничения за банковото дело, застраховането, достъпа до капиталовите пазари на Съюза и други дейности, свързани с финансови услуги, което може да представлява, когато е необходимо, неизпълнението на приложимите международни задължения по отношение на финансовите услуги.
9. Въвеждането или увеличаването на ограничения върху възможността за пускане на пазара на Съюза на стоки, попадащи в обхвата на правни актове на Съюза относно химическите вещества, което може да представлява, когато е необходимо, неизпълнението на приложимите международни задължения.
10. Въвеждането или увеличаването на ограничения върху възможността за пускане на пазара на Съюза на стоки, попадащи в обхвата на правните актове на Съюза в областта на санитарната и фитосанитарната област, което може да представлява, когато е необходимо, неизпълнението на приложимите международни задължения.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Правила за произход и националност

1. Произходът на стоките се определя в съответствие с Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета¹.
2. Произходът на услугите, включително услуги в областта на обществените поръчки, се определя въз основа на националността на физическото или юридическото лице, което ги предоставя.

Смята се, че националността на доставчика на услугата се определя:

- а) при физическите лица — от държавата, чийто гражданин е лицето или в която то има право на постоянно пребиваване;
- б) при юридическите лица, което и да е от следните:
 - і) ако услугата се предоставя по начин, различен от търговско присъствие в Съюза — от държавата, в която юридическото лице е учредено или е организирано по друг начин съгласно законодателството на тази държава и на чиято територия юридическото лице извършва значима стопанска дейност;

¹ Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза (ОВ L 269, 10.10.2013 г., стр. 1).

- ii) ако услугата се предоставя чрез търговско присъствие в рамките на Съюза:
- а) ако юридическото лице извършва значима стопанска дейност на територията на държавата членка, в която е установено, така че да е налице пряка и действителна връзка с икономиката на тази държава членка — от държавата членка, в която е установено или ако ответните мерки на Съюза се прилагат за това лице — от националността или мястото на постоянно пребиваване на физическото или юридическото лице или лица, които притежават или контролират юридическото лице в Съюза;
 - б) ако юридическото лице, предоставящо услугата, не извършва значима стопанска дейност, така че да е налице пряка и действителна връзка с икономиката на държавата членка, в която е установено — от произхода на физическите или юридическите лица, които го притежават или контролират.

Юридическото лице се счита за „притежавано“ от лица от дадена държава, ако над 50 % от собствения му капитал е действително притежаван от лица от тази държава, и се счита за „контролирано“ от лица от дадена държава, ако тези лица имат правомощието да назначават мнозинството от членовете на управителния му орган или законно да ръководят дейността му по друг начин.

3. Националността на инвестицията се определя по следния начин:

- а) ако инвестираните активи се ползват в значима стопанска дейност на територията на държавата членка, в която се извършва инвестицията, така че да е налице пряка и действителна връзка с икономиката на тази държава членка — от държавата членка, в която се извършва инвестицията, или ако ответните мерки на Съюза се прилагат за физическото или юридическото лице, което притежава или контролира инвестицията в Съюза — от националността или мястото на постоянно пребиваване на това физическо или юридическо лице;
- б) ако инвестираните активи не се ползват в значима стопанска дейност, така че да е налице пряка и действителна връзка с икономиката на държавата членка, в която се извършва инвестицията — от националността на физическите или юридическите лица, които я притежават или контролират.

Инвестицията се счита за „притежавана“ от лица от дадена държава, ако над 50 % от собствения капитал е действително притежаван от лица от тази държава, и се счита за „контролирана“ от лица от дадена държава, ако тези лица имат правомощието да назначават мнозинството от членовете на управителния орган или законно да ръководят дейността по друг начин.

4. По отношение на свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост терминът „граждани“ се разбира в същия смисъл, както е използван в член 1, параграф 3 от Споразумението на СТО за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост (ТРИПС) и неговите бъдещи изменения.
